

It's a long way

Verslag van een voettocht van Haarlem naar
Santiago de Compostela

It's a long way

Verslag van een voettocht van Haarlem naar
Santiago de Compostela

Berend Crans

Schrijver: Berend Crans
Coverontwerp: Berend Crans
Tweede herziene druk
ISBN: 9789464181654
© Berend Crans

Inhoud

Voorwoord.....	i
Inleiding: de aanloop naar de start.....	1
Dit boek	1
Het plan	1
Waarom eigenlijk?.....	2
De voorbereidingen	3
Overpeinzingen op de vooravond van mijn Camino	3
Nu alvast dank aan.....	4
31 maart 2019 - De start; van Haarlem naar Amsterdam	5
1 april – Dag 2; Amsterdam - Baambrugge.....	6
2 april: Van Baambrugge naar Utrecht.....	8
3 april: Recovery – dag 4; van Utrecht naar Houten	9
4 april: de Lek over – dag 5; Houten - Tricht.....	10
5 april: van Tricht naar Vught – dag 6.....	11
6 april: geen goede dag – dag 7; Vught - Best.....	12
7 april: ups & downs – dag 8; Best - Valkenswaard.....	13
8 april: Eindelijk de grens over – dag 9; Valkenswaard - Peer	14
9 april: Van Peer naar Genk – dag 10.....	15
10 april: op naar Maastricht!	17
11 april: Een dag niet lopen!	18
12 april: Nu begint het pas echt!; Maastricht - Luik.....	19
13 april: van Luik naar Esneux – dag 14	21
14 april: Weer een koude dag!; Esneux – Saint-Severin	23
15 april: naar Huy (Hoei) – dag 16.....	25
16 april: Une journée glorieuse aux bords de la Meuse; Huy - Sclany	27
17 april: Pffff.....; van Sclany naar Namen	28
18 april: op naar Dinant – dag 19	30

19 april: A day to remember; Dinant - Givet.....	32
20 april: Belangrijke dag!; Givet – Vierves-sur-Viroin.....	34
21 april: A day to forget...; van Vierves-sur-Viroin naar Rocroi	36
22 april: Tweede paasdag: de herrijzenis; Rocroi – Aubigny-les-Pothées	38
23 april: Naar Lalobbe (u weet wel) – dag 24	39
24 april: De eerste regen (en hoe!); van Lalobbe naar Château Porcien	41
25 april: Van Château Porcien naar Bazancourt.....	43
26 april: Op naar Reims!	45
27 en 28 april: Relaxen in Reims	46
29 april: van Reims naar Champillon – dag 30	47
30 april: Koninginnedag; Champillon - Moussy	49
1 mei: Les vigneronns de la Champagne; Moussy - Montmort.....	50
2 mei: Een lange tocht vandaag; Montmort - Sézanne	51
3 mei: Les anges d’Anglure.....; Sézanne - Anglure	53
4 mei: Op naar Payns.....	57
5 mei: Troyes.....	60
6 mei: Solo verder vanuit Troyes; van Troyes naar Bouilly.....	62
7 mei: Cursus ‘Omgaan met Teleurstellingen’; van Bouilly naar Ervy-le-Châtel	64
8 mei: La fête de victoire; van Ervy-le-Châtel naar Vézannes	66
9 mei: naar Chablis – dag 40	68
10 mei: Een dagje vrij in Chablis	70
11 mei: een dieptepunt!; Chablis - Cravant	72
12 mei: Nieuwe ronde, nieuwe kansen!; Cravant – Lac Sauvín.....	75
13 mei: Strange things happen on the way to Vézelay.....	79
14 & 15 mei: Vézelay.....	82
16 mei: au revoir Vézelay!; Vézelay – Le Chemin	83
17 mei: Een scholierenwandeling! Veranderd inzicht over ruimte en tijd; van Le Chemin naar Corbigny	87

18 mei: Ranzigheid ten top – dag 49; Corbigny - Saint Révérien.....	91
19 mei: Dag 50!; Saint Révérien- Prémery	93
20 mei: Never say Nevers.....	96
21 mei: Van Nevers naar Grossouvre.....	97
22 mei: Nos Repos; Grossouvre – Augy-sur-Abois	100
23 mei: Het Kanaal; van Augy-sur-Abois naar Saint-Amand-Montrond.....	101
24 mei: naar Le Châtelet.....	103
25 mei: Jan is de held van de dag!; Le Châtelet - Néret.....	104
26 mei: op naar de bio-boerderij!; Néret - Sarzay	107
27 mei: Partir c'est mourir un peu; Sarzay - Gargillesse.....	110
28 mei: La Chapelle-Baloue	114
29 mei: La Souterraine- dag 60 (!); van La Chapelle-Baloue naar La Souterraine	117
30 & 31 mei: 2 maanden onderweg.....	118
1 juni: twee maanden op pad; La Souterraine – La Clupte.....	121
2 juni: Naar wereldstad La Gasnerie!	122
3 juni: St.-Léonard-de-Noblat	124
4 juni: Limoges.....	126
5 juni: Met noodweer uit Limoges; Limoges - Flavignac	128
6 juni: mooi weer!; van Flavignac naar Saint-Pierre-de-Frugie	129
7 juni: Un matin plein de pluie et un apres-midi orageux; van Saint-Pierre-de- Frugie naar Thiviers	132
8 juni: Auberge de la truffe; Thiviers - Sorges.....	134
9 juni: naar Périgueux.....	135
10 juni: Een nieuwe dimensie aan het begrip “ondernemerschap”; van Périgueux naar Saint-Astiers	137
11 juni: De zondvloed; van Saint-Astiers naar Saint-Front-de-Pradoux	140
12 juni: De zondvloed duurt voort; van Saint-Front-de-Pradoux naar Monfaucon	143

13 juni: 75 dagen onderweg; van Monfaucon naar Sainte-Foy-de-la-Grande....	145
14 & 15 juni: rust voor het loopwerk	149
16 juni: Ciao bella, ciao; van Sainte-Foy-de-la-Grande naar Saint-Quentin-de-Caplong	150
17 juni: Het is soms een heel gedoe!; van St.-Quentin-de-Caplong naar Coutures	152
18 juni: Het is weer nummertjes trekken bij het klachtenloket; Coutures – La Réole.....	154
19 juni: spaghetti carbo in Auros; La Réole - Auros	155
20 juni: naar Bazas	157
21 juni: autoroute des pèlerins; Bazas - Captieux	160
22 juni: Bourriot-Bergonce.....	161
23 juni: hoe het toch nog een dolle boel werd in Gaillères	163
24 juni: Mont de Marsan -Hôtel EcoChic	166
25 juni: Audignon.....	167
26 juni: Tedje van Es, Cujo en de Gezant van de Kardinaal; Audignon - Beyries	168
27 juni: naar Orthez.....	171
28 juni: Naar Guinarthe – dag 90	172
29 juni: Ostabat en véél pelgrims! Veranderd eetpatroon.	175
30 juni: St. Jean-Pied-de-Port! Eindelijk!.....	178
1 juli: Rustdag in St. Jean-Pied-de-Port.....	180
2 juli: De Pyreneeën over; ik ben in Spanje!; van St.-Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles.....	180
3 juli: Voorwaar geen kattenpis!; Roncesvalles - Zubiri.....	184
4 juli: Ooooooh, wat houd ik van Spanje!; Zubiri - Pamplona.....	186
5 juli: A few words in defense of the French; Pamplona – Puerta de la Reina..	188
6 juli: Only mad dogs and Englishmen....; Puerta de la Reina - Estella	190
7 juli: Guck mal, die Alten! Rugzak-pak-advies; Estella – Los Arcos.....	193

8 juli: 100 (!) dagen op pad; Los Arcos - Logroño.....	196
9 juli: op naar Nájera	199
10 juli: Ciao, Wally, ciao; Nájera – Santo Domingo de la Calzada	202
11 juli: De haan zwijgt (wederom en nog steeds); Santo Domingo de la Calzada - Belorado	205
12 juli: San Juan de Ortega;	207
13 juli: Burgos!.....	210
14 juli: een rustdag met leuk nieuws uit Indonesië.....	213
15 juli: op stap met de leukste pelgrim van de Camino; Burgos – Hornillos del Camino	214
16 juli: weer even afkicken; Hornillos del Camino - Castrojeriz	216
17 juli: steile klimmen en Hollandse landschappen; Castrojeriz- Frómista	220
18 juli: héél warm en héél saai; Frómista – Carrión de los Condes.....	222
19 juli: hoera voor Stéphanie!; Carrión de los Condes - Ledigos.....	223
20 juli: Geografisch op de helft!?!; Ledigos – Bercianos del real Camino.....	226
21 juli: Mansillas de las Mulas; het voetenwerk	228
22 juli: León	231
23 juli: Villar de Mazarife	234
24 juli: A Camino Legend; Villar de Mazarife - Astorga.....	235
25 juli: Sint Jakobsdag; Astorga - Rabanal	239
26 juli: een onvergetelijke dag!; Rabanal – Riego de Ambros	242
27 juli: naar Cacabelos	245
28 juli: dag 120 (!) – niet geweldig; Cacabelos - Ambasmestas	247
29 juli: O’Cebreiro	250
30 juli: naar Sarria	254
31 juli: 4 maanden op weg; nog 100 km!; Sarria - Mercadoiro.....	257
1 augustus: naar Airexe	260
2 augustus: Melide.....	262

3 augustus: het einde is nu echt in zicht!; Melide – Salceda	264
4 augustus: Mission accomplished – dag 127; Santiago de Compostela.....	266
Epiloog	271

Voorwoord

Het is 7 januari 2019, een koude chagrijnige winterdag. Ik scroll wat door mijn LinkedIn als er opeens een berichtje binnenkomt van een onbekende man. Ene Berend Crans. Hij heeft mijn boek gelezen, schrijft ie (ik heb de pelgrimstocht naar Santiago ondernomen in 2010 en daar een boek over geschreven), en zou het leuk vinden me te ontmoeten om er nog wat meer over te praten.

Nu hebben pelgrims over het algemeen, en ik in het bijzonder, áltijd zin om over onze reis naar Santiago te praten, dus tuurlijk, spreken we wat af! Een week later zitten we in een heerlijk visrestaurant in Amsterdam en praten we uren over zijn verwachtingen van de reis en zijn voorbereidingen erop.

Zo leuk om bij dit proces mee te mogen denken: wat neem je mee, hoe vind je de route, hoe noteer je je verhalen, hoe hou je contact met het thuisfront? Berend aarzelt of hij wel voldoende getraind heeft de laatste maanden en vraagt mij of het wel verstandig is om dan op pad te gaan. Ik twijfel niet en vertel hem dat hij absoluut moet gaan lopen.

Anderhalve maand later is het zover. Berend vertrekt op 31 maart 2019 naar Santiago de Compostela. Borst vooruit, zon op de bol en stappen maar. “Mijn trekking poles tikken weer lustig op de weg” zoals hij regelmatig zal schrijven. Wordt het een tocht vol ontberingen? Jazeker. Dagen van regen, verdwalen, dichtgetimmerde cafés, langdurige eenzaamheid, brandende voeten, slaapzaaltjes met zwaar snurkende mede-pelgrims en aanvallen door vieze honden en dito baasjes moeten worden doorstaan. Maar vooral is het een tocht van bijzondere ontmoetingen, nieuwe vriendschappen, mooie onderkomens, gezellige avonden met mede-pelgrims, waanzinnige vergezichten, heerlijk eten en welverdiende gin-tonics.

In dit boek neemt Berend je mee op zijn tocht. Met een heerlijk gevoel voor humor en een prachtig vocabulaire waar menig Neerlandicus een puntje aan kan zuigen beschrijft Berend zijn reis.

Laat je meevoeren langs open velden, eindeloze kanalen, dichtbeboste paadjes en weilanden vol vrolijke koeien, en geniet van, en laat je inspireren door, Berend's 3000 kilometer aan fijne, openhartige en inspirerende verhalen. Veel leesplezier!

Marlies Hofland (mede-pelgrim)

Inleiding: de aanloop naar de start

Dit boek

Dit boek is een bewerking van mijn blog over mijn voettocht van 127 dagen van Haarlem naar Santiago de Compostela. Wie dat leuk vindt kan mijn blog lezen op www.itsalongway.nl; daar zijn ook enkele korte filmpjes te zien, die ik onderweg heb gemaakt. Het betreft met name filmpjes over als het heel erg tegenzat of het juist heel erg goed ging. In dit boek probeer ik niet alleen verslag te doen van hetgeen ik onderweg heb meegemaakt, maar ook te delen hoe ik mijn reis ervaren heb. Hopelijk inspireert dat anderen tot het lopen van de Camino. Het ongelooflijke Camino-gevoel zal je dan ten deel vallen, ongeacht of je vertrekt vanaf huis, vanuit Vézelay of vanuit St.-Jean-Pied-de-Port.

Het plan

Het idee kwam zo ineens en eigenlijk spontaan in mij op toen de datum, waarop ik – wegens het bereiken van de “pensioenverplichtende leeftijd” - zou moeten stoppen als advocaat en partner bij De Brauw Blackstone Westbroek, naderde. Het leek mij een mooi plan om daags na mijn afzwaaien bij De Brauw, op 1 april 2017, de Camino te gaan lopen. Ik zat samen met mijn vrouw Erzja in de auto toen ik het plan voorzichtig aan haar voorlegde. Zij vond het goed! Toen ik aangaf dat een echte pelgrim van zijn eigen voordeur behoort te vertrekken, kwam Erzja nog met suggesties of het niet beter was om zoals de meesten vanuit St.-Jean-Pied-de-Port te gaan lopen of desnoods vanaf Parijs. Zij maakte zich enigszins zorgen over de haalbaarheid van mijn doldrieste plan, maar ik zocht echt de uitdaging van een lange tocht. Erzja drong niet echt aan op een verklaring, waarschijnlijk omdat ze dacht dat het wel over zou gaan of dat ik zelf ook niet precies wist waarom ik dit graag wilde. Dat was ook zo en is in zekere zin nog steeds zo. Wat voor mij erg belangrijk is geweest is dat Erzja nooit de zin van dit plan in twijfel heeft getrokken en mij altijd, ook als ik zelf wel enige twijfel had, gestimuleerd heeft om te trainen en het plan te concretiseren.

Op dat moment wist ik nog niet dat mijn werkende leven verlengd zou worden en ik op 1 april 2017 niet weg zou kunnen omdat ik vanaf 3 april 2017 verbonden zou zijn als partner aan Norton Rose Fulbright LLP in Amsterdam. Het was prachtig dat Norton Rose Fulbright rekening wilde houden met mijn wens om vanaf 1 april 2018 de Camino te gaan lopen en ik daarvoor vrij zou kunnen nemen. De advocatuur is echter een veeleisende geliefde en toen 2018 in zicht kwam werd al snel duidelijk dat ik vanwege een grote transactie niet zou kunnen starten en zo ging er weer een jaar voorbij. Met deze transactie was ik al sinds 2015 bezig en ik kon mij ook eind maart 2019 daar maar moeilijk van los maken. Een prachtige transactie (die hoog staat op mijn lijst van “*most challenging deals*”) waarin ik met hele leuke en inspirerende mensen werkte voor een geliefde cliënt.

Waarom eigenlijk?

Waarom deze onderneming? Ik weet het zelf ook niet precies maar voel het wel een beetje als een “reset”, een soort van zoektocht naar de persoon die ik was voordat ik in 1977 begon aan 42 jaar advocatuur. Het kan niet anders dan dat je veranderd wordt door het werk dat je doet en de omstandigheden waarin je moet opereren. Misschien ben ik wel onherkenbaar veranderd sinds het moment dat ik als frisse knaap in de advocatuur begon.

Wie zal het zeggen. Ik verwacht dat de voettocht een prachtige gelegenheid is om het hoofd “leeg te maken” en gedurende enige tijd monomaan bezig te zijn: hoe is mijn route vandaag, wat is het weer onderweg, waar eet ik vanavond en waar slaap ik vannacht? Ook ben ik benieuwd hoe het is om in belangrijke mate op jezelf aangewezen te zijn. Ik verwacht eigenlijk pas in Spanje veel andere pelgrims te ontmoeten. Het zal dus voor een deel een eenzame tocht worden. Misschien verlang ik daarnaar. Ik weet het niet precies. In ieder geval wil ik met mijn voettocht graag Stichting Kika sponsoren.

De voorbereidingen

In de jaren naar de aanloop naar de start heb ik best veel getraind, met name in de zomer van 2018, maar daarna kwam de klad erin, mede door onze verhuizing en in januari 2019 voelde ik me onzeker. Tijdens een korte vakantie duwde Erzja mij een boek onder de neus: “*De wondere weg*” van Marlies van der Steeg. Ik had eigenlijk helemaal geen zin om een boek over iemand anders’ camino te lezen. Direct na de eerste pagina was ik echter meteen gepakt door hetgeen Marlies schreef. Wat

een enig mens is dat en wat schrijft ze leuk! Met enige moeite vond ik Marlies bij LinkedIn en ik zond haar een bericht of ik haar kon ontmoeten. Dat kon! En zo sprak ik Marlies in februari 2019 en stelde haar de vraag of het wel verstandig was om te gaan lopen, in aanmerking nemende dat ik de laatste vijf maanden nauwelijks gelopen had. Ze keek me even doordringend aan en zei toen “*Natuurlijk moet je gaan lopen, die conditie komt wel!*”. Dat zetje in de rug had ik echt nodig en ik ben Marlies eeuwig dankbaar dat ze me heeft willen ontmoeten en mij heeft aangemoedigd.

Overpeinzingen op de vooravond van mijn Camino

De rugzak is gepakt. Hij voelt alsof ik twintig bakstenen naar Spanje moet brengen. Ik twijfel aan mijn eigen geestesgesteldheid en stel mij de vraag of ik wel weet wat ik aan het doen ben. Maar....geen uitstel meer want ik heb aan iedereen die ik waardeer een uitgebreide mail gestuurd met de aankondiging dat ik op 31 maart ga vertrekken en aangedrongen op ruimhartige donaties aan KiKa. Vluchten kan niet meer!

Morgen strik ik mijn veters, gesp ik mijn rugzak om, kus ik Erzja en zet ik op de Hagestraat in Haarlem mijn eerste stap op de bijna 3.100 kilometer lange weg naar Santiago de Compostela. Mijn route loopt

ruwweg via Utrecht, Maastricht, Reims, Vézelay, Nevers, Limoges, St.-Jean-Pied-de-Port, Pamplona, Burgos, Leon naar Santiago. Morgen is het zover. Eindelijk op weg. Uitgezwaaid door Erzja in de Hagestraat in Haarlem op weg naar de eerste stop in Amsterdam: het glorieuze Amstelhotel. Niet bepaald een typisch pelgrimsonderdak, maar wel een comfortabel begin van mijn tocht. Ik moet morgen meteen wel gas op de plank doen want morgenmiddag zie ik mijn twee mooie zoons Andreas en Constantijn in de Johan Cruyff Arena, waar Ajax hopelijk weer eens gehakt maakt van PSV en daarna, hopelijk goed geluimd na een zege van ons aller Ajax, met Erzja, de jongens, schoondochter Lieke en ons eerste kleinkind Lucas een afscheidsetentje in de hoofdstad. Onze dochter Pavine, net verhuisd naar Alaska, kan er helaas niet bij zijn. Een kus voor haar is op weg naar Juneau!

Nu alvast dank aan....

Nu alvast veel dank aan Marlies van der Steeg (nu: Hofland) die de tocht 8 jaar geleden heeft gelopen en mij met haar boek *'De wondere weg'* zo heeft geïnspireerd en nu voor dit boek het voorwoord geschreven heeft. Ook veel dank aan Mike van Eerd van de Stichting Haarlem-Santiago voor zijn enthousiaste verhalen over zijn eigen tochten en het uitdunnen van mijn rugzak. Daardoor reis ik veel lichter, ook al ben ik niet bezweken voor Mikes suggestie om zelfs deodorant thuis te laten. Mijn schoonzusje Tjakina Boomstra, die in 2008 van St.-Jean-Pied-de-Port naar Santiago liep, heeft mij ook veel nuttige adviezen gegeven en veel leuke verhalen verteld. Ook dat heeft bijgedragen aan waar ik nu aan ga beginnen.

Veel dank aan Norton Rose Fulbright dat ik weg mocht en kon; met name Wouter Hertzberger, Joris Ravelli, Joep Duinker en Sam Jonkeren hebben het mogelijk gemaakt dat ik kon gaan lopen.

Maar de meeste dank gaat uit naar Erzja, van wie ik zomaar een paar maanden op pad mag. Wat een groot hart!

31 maart 2019 - De start

Over de startstreep in de Hagestraat met veel te zware rugzak

Dan eindelijk de start. Om 08:15 uur komt de taxi en ik gesp mijn rugzak om. Hij is wel zwaar, maar ik zeg dapper dat het een eitje wordt. Als we de taxichauffeur vertellen dat ik naar de Hagestraat moet om vandaar naar Spanje te lopen, krabt hij achter zijn oren en hoeft ik niets af te rekenen. Onzettend aardig!

Ik verwachtte een rustig afscheid met alleen Erzja om mij uit te zwaaien. Wat een verrassing dat zoveel lieve familie en vrienden de zomertijd trotserend deze zondag zo vroeg uit hun bed gerold waren om mij om 09:00 uur uit te zwaaien! Het was een mooi begin. De route was mooi door natuurgebied Spaarnwoude en via het Brettenpad het Westerpark in. Eigenlijk best veel groen tussen Haarlem en Amsterdam. Na een uur lopen voelde ik wel dat mijn rugzak veel te zwaar was. Na een tijdje was ik al aan het bedenken wat ik zou kunnen missen!

Aankomst na 26 km in het Amstelhotel om 14:45 uur. Snel gedoucht en door naar Ajax-PSV met zonen Andreas en Constantijn. Wat een wedstrijd! Daarna in La Rive dineren met Erzja, Andreas, Constantijn,

Lieke en kleinzoon Lucas. Nog nooit een kind van 11 maanden zich zo keurig zien gedragen. Toen: zeker 2 kilo aan spullen (waaronder twee boeken, een elektrische waterflosser, een broek, twee shirts, twee t-shirts) voorgoed uit de rugzak gekieperd! Van de elektrische tandenborstel met oplader doe ik nog even geen afstand.

1 april – Dag 2

De Rembrandt Tower en mijn vrienden van Norton Rose Fulbright de hele dag in beeld!

Een goede voorbereiding is alles. De Maps.me app plus daarop geladen de route van Santiago.nl en natuurlijk op googlemaps gechecked hoe ver het is naar Baambrugge. Volgens die opgave 18 km dus dat leek OK voor dag 2. Mike van Eerd had mij immers nog op het hart gedrukt: vertrek als een oude man en kom aan als een jonge god! Dat sprak niet alleen mij maar vooral Erzja aan! De aanwijzingen op Maps.me volgend liep ik de prachtige route langs de Amstel, zwaaide ik naar mijn vrienden van Norton Rose Fulbright en verheugde mij op een mooie dag. Een oudere dame vroeg mij of ik op weg was naar Santiago en vertelde toen dat zij vorig jaar de laatste 110 km met vriendinnen zou lopen; helaas werd ze na drie dagen ziek. Hopelijk gaat ze het nog een keer proberen! De Amstel meanderde en ik meanderde mee. Keek ik om dan zag ik de Rembrandt Tower, een uur later zag ik diezelfde toren nog steeds, maar nu links van me.

In Ouderkerk a/d Amstel aanbeland, zoek ik een kerk in de hoop daar mijn eerste stempel (na Haarlem) voor mijn Credencial (pelgrimspaspoort) te bemachtigen. Er zijn twee kerken, maar helaas allebei ferm gesloten. Wat is dat voor waanzin? Waarom kan een gelovige (waar men mij voor moet houden gezien het door de schelp kenbare doel van mijn wandeling) niet terecht in de kerk? De ontzuiling heeft ook hier toegeslagen.

Na Ouderkerk wordt het snel stiller onderweg. Het is een schitterende voorjaarsdag en er zijn wel veel fietsers te zien, maar geen enkele wandelaar en ik word door fietsers met argwaan bekeken. Dat hangt mogelijk samen met het feit dat ik vandaag, ook nadat ik gisteren best veel gewicht had geloosd, nog steeds een loeizware rugzak mee tors en waarschijnlijk niet de veerkrachtige tred heb van een ervaren wandelaar en mogelijk een gepijnigde blik op het gezicht heb. Ik probeer koortsachtig te bedenken wat ik nog kan missen en uit mijn rugzak kan gooien, want ik ben onzeker of ik alles wel naar Santiago wil en kan brengen.

Een prachtige dag waar geen einde aan kwam. Het blijkt dat ik niet het kortere alternatief (dat eigenlijk via de Bijlmer loopt) heb gevolgd maar meer de (langere) toeristische route heb gedaan. Geen 18 maar 28 kilometers! Na 6 uur en 28 km kwam ik bek-af als een oude man in Baambrugge aan. Ik kon echt geen stap meer verzetten en ik ben echt wel een beetje bezorgd over mijn conditie. Is het, zoals men wel zegt, dat je onderweg vanzelf conditie opbouwt? Ik hoop het!

Gelukkig kwam Erzja me daar ophalen en hadden we samen nog een gezellig verblijf in een hotel. Morgen naar Utrecht. Naar verluidt 16 km. Eitje!

2 april: Van Baambrugge naar Utrecht

Toeval?

OK, 16 km dus. Fluitje van een cent. Toen Erzja mij vanuit ons hotel in Breukelen afzette in Baambrugge (echt precies waar ik gisteren gestopt was) en ik op Google-maps de route instelde zag ik tot mijn afgrijzen dat het 24.6 km was naar Hotel Domstad in Utrecht. Nu ja, niet zeuren en stappen. Toen ik twee uur later, na 9 km langs het Amsterdam-Rijnkanaal gemarcheerd te hebben, weer achter ons hotel in Breukelen stond (hoe frustrerend is dat?) begreep ik dat we die ochtend de route berekend hadden vanaf 'mijn locatie'. Het is goed dat we niet bij de military intelligence zitten!

Het was een lange, lange tocht langs het Amsterdam-Rijnkanaal. Tot overmaat van ramp begon het ook nog te miezeren en na een paar uur zonk de moed mij in de schoenen. Maar toen het schip met de naam “Santiago” langskwam, wist ik dat ik goed zat! Bestaat toeval?

Na zes uur lopen kwam ik aan in Hotel Domstad. Wel even wat anders dan het Amstel! Een eenpersoonsbedje met WC en douche (met muntjes, echt waar!!) op de gang. Marlies Hofland, mijn inspiratie, en haar man Pieter hadden mij voor het eten uitgenodigd en hebben mij een onvergetelijke avond bezorgd. Soms heb je gewoon direct een klik met mensen. Een heerlijke avond met heerlijk eten en gouden tips voor de rest van mijn tocht. Daarna knock-out in mijn bedje. Morgen een korte wandeling om de voeten te laten herstellen, want ik ben echt te hard van stapel gelopen de eerste dagen! Ik ben als een jonge god van start gegaan en wil niet als een oude kerel aankomen!

3 april: Recovery – dag 4

Gelukkig geen agressieve vogels te zien!

Na 80+ km in 3 dagen was ik vrij gesloopt en besloot ik het rustig aan te doen. De uitbater van Hotel Domstad blijkt een fervent fan van Feijenoord, dus onthield ik mij van al te veel en al te grappige opmerkingen over die club c.q. pochverhalen over Ajax. Je weet maar nooit.

Vroeg op en welgemoed op pad voor een zielige 9 km naar Houten en dus met de wetenschap dat ik vandaag een makkie zou hebben. Onderweg

fietste er een man aan de overkant van de weg. Hij kwam van dezelfde richting en had kennelijk mijn Jacobsschelp gezien. Hij riep “Op weg naar Santiago?” Toen ik dat bevestigde riep hij “Buèn camino!” Made my day! Net als de lunch, het warme bad, de middagdut, de gin-tonic, de biefstuk, de 5-2 overwinning van Ajax en de bodemloze slaap. Morgen revanche: naar Tricht! 20 km.

4 april: de Lek over – dag 5

Om 9 uur stipt op pad richting Schalkwijk en de oversteek van de Lek. Een mooie tocht door een gebied met veel fruitteelt. Bij de veerpont aangekomen voor de oversteek naar Culemborg wachtte ik rustig af tot de pont weer aanmeerde. Toen ik opstapte kwam de kapitein (stuurman? schipper?) uit zijn stuurhut naar beneden met een thermoskan in zijn hand en ontstond de volgende conversatie:
hij: *Bent u op weg naar Santiago?*

ik: *Ja maar hoe weet u dat?*

hij: *Dat had ik al gehoord. Het nieuws gaat snel hier. Mag ik u een paaseitje aanbieden (schaal met paaseitjes wordt onder mijn neus geduwd) en neem er maar een paar voor onderweg. Wilt u koffie? Ik heb alleen maar met melk en suiker, is dat goed?*

ik: *Wat ontzettend aardig van u. Graag koffie.*

Vervolgens schenkt hij uit zijn eigen thermoskan mij een bekertje koffie in. Ik bedank hem uiteraard en vraag:

– ik: *Hoeveel ben ik u schuldig voor de overtocht?*

– hij: *U hoeft niets te betalen. Ik heb veel respect voor wat u doet.*

Hoe lief is dat? Toen ik aan land stapte keerde hij weer om. Dat is nu eenmaal wat veerponten doen. We hebben naar elkaar gezwaaid tot hij weer aan de overkant was. Mijn dag kan echt niet meer stuk!

In Culemborg geluncht in De Streek, hele hippe tent die in Amsterdam niet zou misstaan. Op advies van Marlies (en Mike) ruim een uur met schoenen uit. Heerlijk! Daarna nog 9 km naar Tricht. De weg is landelijk met zo nu en dan een groepje fietsende scholieren die mij verbaasd aankijken.

Tricht stelt niet heel veel voor, maar de B&B ziet er leuk uit. Mooie kamer met bad (yes!) en in het dorpje is een aardig restaurant De Oude Betuwe. The place to be in Tricht. De eenzame pelgrim wordt door de andere gasten met gezond wantrouwen geobserveerd. Morgen hoop ik Den Bosch te halen (28 km). Ik houd jullie op de hoogte!

De veerpont over de Lek met de aardigste schipper ever!

5 april: van Tricht naar Vught – dag 6

De nacht in Tricht was onrustig door een opspelende blaas en gestommel. Geloof dat het blarenprobleem wel is opgelost. Ik logeer in Landgoed Crayenstein, een B&B waar de glorie wel van af is. Reuze aardige uitbater en goed ontbijt, maar in de nacht tot 01:00 gestommel boven mij (dat om 06:00 weer begon) en een ondergrondse zoemtoon alsof ik naast een kleine kernreactor sliep. Het diner in De Oude Betuwe was een goed begin van de avond maar de nacht was echt below par.

Daarom vroeg en welgemoed op pad om naar Vught te lopen via Zaltbommel en Hedel. Met de oversteek van de Waal; dan ben je toch echt in het zuiden! De route was vrij saai; het grootste deel liep via de Parallelweg (vanaf Zaltbommel), een eindeloze rechte lijn langs hoofdzakelijk de A2. Zaltbommel is wel een charmant plaatsje met een Etos voor pleisters voor de voeten. Leuk marktpleintje waar men wel raar opkijkt van de inmiddels bebaarde pelgrim. Bezorgde blikken als ik op het terras op het marktpleintje mijn schoenen uittrek!

Onderweg was de Parallelweg voor alle autoverkeer afgesloten; er was een nieuw wegdek aangelegd. Prima dus en ik besloot de net nieuw geasfalteerde weg te volgen want die leek korter dan het zwerige fietspad. Aan het einde van de weg was er opeens een hek van drie meter hoog met kettingsloten en lag er tussen mij en het fietspad een sloot. Aan de andere kant ook een sloot. Om op het fietspad te komen zou ik zeker een kilometer terug hebben moeten lopen. Teruglopen is echt het

ergste wat er is voor een pelgrim! Dus maar als een idioot met rugzak en gevaar voor eigen leven over het hek geklommen. Te Hedel aangekomen een cola light bij Herberg De Zwaan. Met kamers weliswaar maar boven het café en aan de doorgaande weg, dus door naar Vught (9 km – was eigenlijk te ver). Vandaag geen last van mijn voeten maar wel van mijn rechterheup. Wat nu weer? Heerlijke G&T gedronken en vroeg naar bed! Morgen naar Best (20 km).

6 april: geen goede dag – dag 7

Wel goed geslapen, maar de rechterheup is erg pijnlijk. Daardoor ook wat later vertrokken; twijfelde of ik wel op pad zou gaan. Eerst naar Boxtel en dan naar Best was het idee. Het werd geen gemakkelijke tocht. Iedere stap doet pijn. Geluncht in Boxtel en toen ik weer op pad wilde, kon ik eigenlijk geen stap meer zetten. Ben bezorgd hierover. Slijmbeursontsteking of gewoon vroegtijdige algehele desintegratie van mijn lichaam?

Taxi genomen naar Best; vreselijk hotel op een industrieterrein. Enorme afzetterij die taxi overigens, bijna 60 euro voor een ritje van niks! Om 3 uur in de middag val ik als een zak aardappelen in de koele kussens, neem ik een overdosis paracetamol en val bijna direct in een bodemloze put. Ik ben echt bang dat het erop zit en bereid mij voor op de besmukte lach van al diegenen die hun geld hadden gezet op een voortijdige terugkeer van deze pelgrim.

Om 19:00 uur takel ik mijzelf uit mijn brits en na een warme douche gaat het wel weer, ofschoon mijn heup nog steeds voelt alsof er met een moker op getimmerd is. Ik was denk ik de enige gast want op zaterdag natuurlijk geen handelsreizigers hier. De barman was blij met mijn bestelling van een (OK, twee) G&T. Kon wel Ajax kijken en gelukkig wonnen ze weer. Uitgestorven restaurant met mij als enige gast. Wel lekker eigenlijk! Morgen ga ik vanaf hier verder. Als ik Santiago haal, beloof ik dat ik het stuk Boxtel-Best nog zal lopen. Duimen voor mijn rechterheup!

7 april: ups & downs – dag 8

Een vroege maar behoedzame start om 08:45 richting Veldhoven. De ochtenduren zijn het mooist! Langs een vredig kanaaltje met zo nu en dan een opstijgend vliegtuig vanaf Eindhoven Airport. De heup gedraagt zich goed. Had kennelijk rust nodig. In Veldhoven aangekomen, cola light met dubbele espresso en een ommelette. Schoenen uit. Wat heerlijk is dat toch! Daarna weer op pad.

Onderweg werd ik aangesproken door een man die vertelde dat hij via de parochie een aantal pelgrims kent. Die hadden steeds verteld dat het in Spanje pas echt emotioneel wordt. Bij het afscheid klopte hij mij op de schouder en wenste mij veel emotie! Wat aardig toch weer!

Het lopen gaat echt goed en boven verwachting. Via Waalre door het bos naar Valkenswaard. Aldaar tref ik volle terrassen aan op de Markt met jongelui, te dikke vijftigers met mid-life crisis motorfietsen en pafferige locals die allemaal al veel gevrotten en gezopen hadden. Mijns ondanks kreeg ik toch een soort superioriteitsgevoel en marcheerde ik met hernieuwde energie en veerkrachtige tred langs de terrassen.

Hahaha, wat een gedachten je soms krijgt. Mijn intrek genomen in hotel De Valk (geen familie van). Prima kamer. PSV weer punten zien bloeden. G&T en saté genomen. Lights out early want morgen 28 km.

naar Peer! Dus vroeg op pad! Inmiddels heeft ook de linkerknie een klacht ingediend dus morgen eerst alle denkbare gewrichten met Midalgan behandelen plus twee paracetamol bij het ontbijt!

8 april: Eindelijk de grens over – dag 9

Vroeg op pad! Uitchecken om 08:20 en toen ik me omdraaide en naar de uitgang liep, riep het meisje van de receptie “*ooooh de schelp, gaat u naar Santiago?*” Ik zei nog grappig “*nou, niet vandaag*” maar ze stond er op me een banaan mee te geven. Ik had er al een van het ontbijtbuffet gejat (raar eigenlijk: daar opeten is OK, maar in je zak stoppen voelt toch als pikken!). Na 10 minuten versnelde een oude baas zijn pas om te vertellen dat hij de tocht vamaf St.-Jean gedaan had met vrouw en drie broers. Het begon toch te kriebelen, zei hij, toen hij mij zag lopen, maar hij vond zichzelf nu te oud. In België werd ik begeleid door een man op een fiets die de tocht vanuit Achel met zijn zoon

gedaan had. Dat was iets bijzonders om met je zoon te doen. Dat lijkt mij ook, maar of ik mijn zoons of dochter ooit zo ver krijg?

En dan die lieve vrouw, dik in de zeventig, die op een kruising bleef staan met haar auto en mij wenkte.

“Waar zijt gij naar toe aan het stappen?”

”Vandaag naar Peer, mevrouw, maar het doel is Santiago”

Ze kreeg tranen in haar ogen, pakte mijn hand en zei *”Toen ik u zo zag stappen, dacht ik al dat is een bedevaartganger, ik zal voor u bidden!”*.

Wat lief en aandoenlijk! Ik zie er kennelijk toch uit als een vroom man!

Via Achel naar Peer is niemandsland. Dichtgetimmerde cafe's en bedrijven. In Achel gaat het nog wel en Peer is best een leuk stadje (Hotel De Boskar en aanpalend restaurant echt prima!) maar de weg ernaartoe.....

Veel gelopen langs provinciale wegen. Onderweg zo nu en dan even rusten in een bushokje. Echt vrolijk word ik hier niet van. Bovendien, over een afstand van tien kilometer niet minder dan vier kruizen voor doodgereden kinderen. Die Belgen scheuren echt als debielen en de fietspaden zijn 40 cm breed, zonder afscheiding met de racebaan. Depressing! Vandaag 28 km. gelopen. Even genoeg. Morgen 22 km. naar Genk!

9 april: Van Peer naar Genk – dag 10

Toch een klein mijlpaaltje vandaag: 10 dagen onderweg. Na een fantastisch ontbijtbuffet redelijk vroeg op pad voor de 23 km naar Genk. Eerste stukje door Peer was leuk. Het is een mooi gerestaureerd dorp, maar al gauw ging de route weer langs de provinciale weg. Vandaag ook weer vier kruizen langs de weg; allemaal doodgereden kinderen. Waarom laten we fietsers op zulke wegen niet tegen het autoverkeer in rijden? Dan zie je in ieder geval wat je tegemoet komt en kun je desnoods nog de berm in sturen. Deze kinderen zijn natuurlijk allemaal van achteren aangereden. They never knew what hit them. Wat een verdriet. Ook al omdat er zo krankzinnig wordt gereden. De voet even van het gas is in België geen optie. Het lijkt bijna of de provinciale weg een offerplaats voor schoolgaande kinderen (en pelgrims?) is. Doorknallen is belangrijker dan kinderlevens. Ik moest zelf ook bij herhaling de berm induiken wegens telefonerende Belgen die met 140 km. per uur, heel erg rechts houdend, mij in het geheel niet

in de gaten hadden. Wat ook opviel is dat de Belgen, zo mogelijk, nog ergere viespeuken zijn dan de Nederlanders. In de berm tref je zo om de twee meter wat aan: lege bierflessen en bierblikken, plastic flesjes, lege sigarettenpakjes, een klapstoel, een stofzuigerslang en een volle vuilniszak. Nog even en de bermen zijn onbegaanbaar!

Bij Opglabbeek was nog een mysterieuze uitnodiging te zien voor de Chirofuij op 20 april (Lucas' verjaardag!); ben toch maar doorgelopen.

Wat is in godsnaam een Chirofuij?

Op naar Genk! Ik voel wel in mijn benen dat ik gisteren een flinke afstand heb afgelegd. Steeds meer leden melden zich bij het klachtenloket; niet zeuren, graag!

Tegen 16:00 uur in Genk; in het Green Hotel. Echt prima, heel centraal, goede kamer waar ik het dubbelbed deel met mijn rugzak. Beneden het bijbehorende etablissement Roots; vrij hippe loungebar. Gelukkig kwam ik snel bij van de vermoeienissen na een Monkey 47 G&T met allerhande kruiden. Aan de overkant een Italiaan met een goede spaghetti carbonara.

Alleen eten in een restaurant is overigens prima. Even het nieuws doornemen op de telefoon en veel rondkijken. Veel te zien! Uitgekletste echtparen, ontluikende romances, mannen die niet met hun dochter aan het eten zijn, gezellige vriendenclub, haantjes en kippetjes!